

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Радостина Робертова Димитрова,
Висше училище по застраховане и финанси

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.8. Икономика
докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: Мурат Айтимура

Тема: „Financial aspects of the construction sector in Turkey –
a review of current and future trends“

Научен ръководител: проф. д-р Юлия Добрева

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 129/20.03.2024 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н Борис Велчев съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „**Financial aspects of the construction sector in Turkey - a review of current and future trends**“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е Мурат Айтимура – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси и застраховане“ с научен ръководител проф. д-р Юлия Добрева.

Предадените от докторант Мурат Айтимура материали включват документи по представен опис:

1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
2. Автореферат към приложения дисертационен труд на български и английски език

3. Справка за изпълнението на минималните национални изисквания
4. Копие от статии/доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране.
5. Списък на публикациите на докторанта
6. Резюме на публикациите на докторанта
7. Декларация за оригиналност и достоверност
8. Автобиографична справка

За целите на изпълнението на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, докторантът е приложил **1 бр. дисертационен труд и 3 публикации**, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране.

2. Кратки биографични данни за кандидата

От представената автобиографична справка става ясно, че докторант Мурат Айтимур се отличава със специфична комбинация от академични познания и практически опит в динамичния строителен сектор в Турция. Със солидна основа в индустрията, интересите на докторанта, които проличават и в представените трудове, се стремят да преодолеят пропастта между теоретичните прозрения и приложенията в реалния свят, адресирайки критичните предизвикателства, пред които са изправени професионалистите в строителството в Турция и извън нея. Въз основа на богатия си практически опит, докторантурата на Айтимур се задълбочава в области като практики за устойчиво финансово планиране в строителството, техники за риск-мениджмънт на строителни проекти и анализ на различни източници на финансиране. Посредством интердисциплинарни подходи и сътрудничество със заинтересовани страни от индустрията, докторантът има за цел да допринесе с ценни прозрения както за академичните среди, така и за индустрията, оформяйки бъдещето на практиките за управление на строителството в изследваната дестинация.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за разглеждане проект на дисертационен труд е посветен на актуална тема, която е сред най-стратегически важните икономически сектори в икономиката. Същата допринася за цялостен икономически растеж и заетост, заемайки водеща роля в процесите на развитие на страните, което обуславя нейната значимост. В увода **коректно и ясно е дефинирана целта на изследването**, а именно – да разкрие подходите за финансово управление на строителни компании, опериращи в Турция и да допринесе към съществуващата литера-

тура и недостатъчната информация в тази област. Трудът представлява задълбочено изследване на актуален проблем, от което проличава значителния опит в практиката на докторанта. Авторът е използвал подход със смесени методи, включващ панелен регресионен анализ и интервюта, стремейки се да предостави нови емпирични резултати в областта на недостатъчно проучените финансови процеси в строителния сектор в изследвания регион. Дисертационният труд е с **обем 131 страници**. В съдържателно отношение, трудът е с класическа структура в три глави, които следват последователно логиката, зададена в увода. Теоретичните постановки, изследването и анализът, намерили място в изложението, са подкрепени посредством **добра онагледеност чрез 11 фигури и 14 таблици**. Прави впечатление **сериозният брой на източниците, които е цитирал авторът – общо 147**, множество от които, с **актуални данни от последните години**. Това говори за задълбочено познание на литературата, посветена на обекта на неговото изследване. В **първа глава** са разгледани различни теоретични постановки, свързани с финансовото управление на строителството, неговата концептуална основа, както и целите и значението на финансовото планиране. Във фокуса на **втора глава** е развитието на строителния сектор в Турция. Хронологично е разгледана историческата еволюция на бранша в региона. Акцент е поставен на различните области на строителния и жилищния сектор в страната. Обект на **третата, последна глава**, са различни подходи за финансово управление на строителни компании. Специално място е отделено на проведеното **емпирично проучване**, както и всички констатации, изводи и резултати, изведени на база на същото. Особено интересно е проучването, което докторантът прави, и резултатите от което представя в труда си. То има за цел да разкрие липсващите данни, необходими за установяване на **ефективен подход за финансово управление на строителни компании в Турция**.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам, че дисертационният труд показва притежаването на задълбочени теоретични знания по съответната научна област и способност за самостоятелни научни изследвания на докторанта. В дисертационният труд са изведени голямо количество приноси, които биха могли да бъдат обобщени в следните:

- Проучването предоставя **цялостен преглед и анализ на съществуващата литература** относно ключови аспекти на практиките за финансово управление в строителната индустрия. Това помага да се установят теоретичните основи за разбиране на финансовите процеси, предизвикателствата и възможностите, които са уникални за строителния бизнес.

Въз основа на систематизираните теоретични положения проличава авторовото отношение към проблематика, което говори за **зрялост на познанията в изследваната област**.

- Предоставен е изчерпателен преглед на различните **процеси на финансово управление**, използвани в практиката, вариращи от малки до големи фирми. Разкрити са **техники за намаляване на рисковете**, свързани с бюджети, инфлация и валутни движения, прилагани в различни контексти на компанията.

- Задълбоченото емпирично изследване, получените данни и интерпретираните резултати представляват **централата част от приносните моменти на труда**.

Може да се направи преценка, че получените резултати са лична заслуга на докторанта и в труда присъства засилена авторова позиция. Така представения дисертационен труд ми дава основания да приема, че дисертационният труд на докторанта съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната научна област и способности за самостоятелни научни изследвания.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторант Мурат Айтимур е представил 3 бр. самостоятелни статии на английски език, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране. Две от статиите са в списание „Управление в бизнеса и публичния сектор“, а третата е в списание „VUZF Review“. Публикациите изцяло съответстват с областта на дисертационния труд.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Представените материали доказват, че кандидатът изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

7. Автореферат

Към дисертационния труд е приложен автореферат в обем от 30 страници. Същият съдържа всички основни компоненти и е изготвен в съответствие с възприетите за подобен вид разработки изисквания. Той включва описание на основните характеристики на дисертационния труд, неговата структура и съдържание, обобщено представяне на дисертацията, пуб-

ликации по темата на дисертацията, избрани литературни източници и декларация за липса на плагиатство.

8. Критични забележки и препоръки

Няма критични забележки и препоръки към докторанта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторант Мурат Айтимур притежава задълбочени теоретични знания и умения по професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и компетенции за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Мурат Айтимур в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика.

06.04.2024 г.

Рецензент: (п)
доц. д-р Радостина Димитрова